

विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति व्यवस्थापन मापदण्ड, २०८०

संशोधन मिति

१. विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति व्यवस्थापन (पहिलो संशोधन) मापदण्ड, २०८१

२०८१/०७/११

प्रस्तावना

आर्थिक रूपले विपन्न तथा सीमान्तकृत समुदायका बालबालिकाको विद्यालय शिक्षामा पहुँच बढाउन तथा भर्ना भएका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा टिकाई राख्नका लागि आधारभूत तह कक्षा ६ देखि माध्यमिक तह कक्षा बाह्रसम्म अध्ययनरत विपन्न विद्यार्थीका लागि प्रदान गरिने छात्रवृत्तिको वितरणसम्बन्धी कार्यलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी तथा लक्षित वर्गसम्म पुऱ्याउन आवश्यक कार्य गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा सम्बन्धी ऐन, २०७५ को दफा ४१ ले दिएको अधिकारको प्रयोग गरी शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयले यो मापदण्ड बनाएको छ ।

परिच्छेद-१

सङ्क्षिप्त नाम र प्रारम्भ

१. सङ्क्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यस मापदण्डको नाम "विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति व्यवस्थापन मापदण्ड, २०८०" रहेको छ ।

(२) यो मापदण्ड शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयबाट स्वीकृत भएको मितिदेखि प्रारम्भ हुनेछ ।

(३) यो मापदण्ड नेपालका सबै सार्वजनिक विद्यालयमा लागू हुने छ ।

२. परिभाषा: विषय र प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस मापदण्डमा,-

(क) "केन्द्र" भन्नाले शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र सम्झनु पर्छ ।

(ख) "गरिबी परिचयपत्र" भन्नाले नेपाल सरकार वा नेपाल सरकारबाट तोकिएको मन्त्रालय निकायबाट प्रचलित कानूनबमोजिम वितरण गरिएको गरिबी परिचयपत्र र गरिब घर परिवार परिचयपत्र नम्बर समेतलाई सम्झनु पर्छ ।

(ग) "पिएमटी" भन्नाले प्रतिनिधि सूचक परीक्षण प्रणाली (प्रोक्सी मिन्स टेस्टिङ) सम्झनु पर्छ ।

(घ) "मन्त्रालय" भन्नाले शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय सम्झनु पर्छ ।

(ङ) "मापदण्ड" भन्नाले विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति कार्यान्वयन मापदण्ड, २०८० सम्झनु पर्छ ।

(च) "विद्यालय" भन्नाले प्रचलित कानूनबमोजिम स्थापना भई सञ्चालनमा रहेको सार्वजनिक विद्यालय सम्झनु पर्छ र सो शब्दले सामुदायिक विद्यालयलाई समेत जनाउँछ ।

(छ) "विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति" भन्नाले खण्ड "ख" बमोजिमको गरिब घरपरिवार परिचयपत्र प्राप्त व्यक्तिका छोरा वा छोरीलाई सार्वजनिक विद्यालयमा आधारभूत तहको कक्षा ६ देखि माध्यमिक

तह कक्षा बाहसम्म अध्ययनको लागि प्रदान गरिने छात्रवृत्ति सम्झनु पर्छ र यो शब्दले उल्लिखित गरिबीको परिचय पत्र वितरण नभएको अवस्थामा खण्ड "ज" बमोजिमको पिएमटीद्वारा छनोट भएका विद्यार्थीलाई दिइने छात्रवृत्ति समेतलाई सम्झनु पर्छ ।

(ज) "समिति" भन्नाले दफा ४ बमोजिमको छात्रवृत्ति व्यवस्थापन सहजीकरण समिति सम्झनु पर्छ ।

परिच्छेद-२

उद्देश्य

३. उद्देश्य: यस मापदण्डका उद्देश्य देहायबमोजिम रहेका छन्:-

- (क) सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत आर्थिक रूपमा विपन्न वर्गका विद्यार्थी छनोटका आधार तयार गरी विद्यार्थी पहिचान गर्नु,
- (ख) पहिचान गरिएका आर्थिक रूपमा विपन्न विद्यार्थीलाई विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति वितरण गर्नु,
- (ग) विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति प्राप्त विद्यार्थीहरूको तथ्याङ्क व्यवस्थित गर्नु, र
- (घ) छात्रवृत्ति वितरणमा संलग्न निकायको काम, कर्तव्य तथा भूमिका परिभाषित गर्नु ।

परिच्छेद-३

संरचनात्मक व्यवस्था

४. छात्रवृत्ति व्यवस्थापन सहजीकरण समिति: (१) छात्रवृत्तिका लागि विद्यार्थी छनोट तथा छात्रवृत्ति वितरणसम्बन्धी कार्यप्रणालीलाई व्यवस्थित गरी छनोटमा परेका विद्यार्थीलाई छात्रवृत्ति वितरणमा समन्वय, सहजीकरण तथा प्राविधिक सहयोग गर्नका लागि केन्द्रमा एक छात्रवृत्ति व्यवस्थापन सहजीकरण समिति रहनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको छात्रवृत्ति व्यवस्थापन सहजीकरण समितिको गठन देहायबमोजिम हुनेछ:-

(क) महानिर्देशक, केन्द्र	संयोजक
(ख) उपमहानिर्देशक केन्द्र, सम्बन्धित महाशाखा	सदस्य
(ग) उपसचिव, मन्त्रालय, योजना तथा बजेट शाखा	सदस्य
(घ) उपसचिव, मन्त्रालय, विद्यालय शिक्षा शाखा	सदस्य
(ङ) निर्देशक, केन्द्र, शैक्षिक सूचना व्यवस्थापन शाखा	सदस्य
(च) निर्देशक, केन्द्र, योजना तथा अनुगमन शाखा	सदस्य
(छ) प्रतिनिधि, विश्वविद्यालय अनुदान आयोग	सदस्य
(ज) प्रतिनिधि, प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद	सदस्य
(झ) निर्देशक, केन्द्र, समावेशी शिक्षा शाखा	सदस्य-सचिव

(३) छात्रवृत्ति व्यवस्थापन सहजीकरण समितिको बैठक संयोजकले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्नेछ ।

(४) छात्रवृत्ति सहजीकरण तथा व्यवस्थापन समितिको बैठकमा आवश्यकताअनुसार सम्बन्धित विज्ञ, सरोकारवाला मन्त्रालय, निकाय तथा केन्द्रका कर्मचारीलाई आमन्त्रण गर्न सकिनेछ ।

(५) छात्रवृत्ति सहजीकरण तथा व्यवस्थापन समितिको बैठक सम्बन्धी कार्यविधि सो समिति आफैँले निर्धारण गरेबमोजिम हुनेछ ।

५. व्यवस्थापन सहजीकरण समितिको काम, कर्तव्य तथा अधिकार: (१) यस मापदण्डमा अन्यत्र उल्लिखित काम, कर्तव्य र अधिकारको अतिरिक्त सहजीकरण तथा व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य तथा अधिकार देहायबमोजिम हुनेछ:-

(क) विद्यालय जाने उमेरका लक्षित समूहका बालबालिकालाई वितरण गरिने छात्रवृत्तिलाई प्रभावकारी बनाउन समितिबाट प्राप्त सुझाव तथा निर्देशनको कार्यान्वयनका लागि सहजीकरण गर्ने,

(ख) विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति प्रदान गरिने विद्यार्थी छनोटका लागि अनुसूची-१ बमोजिमको पिएमटीको सूचक सहितको सफ्टवेयर विकासका लागि सरोकारवाला निकायहरूसँग समन्वय गर्ने, स्थानीय तहमार्फत पिएमटी फारम भर्न भराउनका लागि आवश्यक सहजीकरण गर्ने,

(ग) विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति वितरण सम्बन्धी विषयमा भए गरेका कार्यहरूको समीक्षा गरी विभिन्न निकायसँग आवश्यकता अनुसार समन्वय, सहजीकरण तथा सहकार्य गर्ने,

(घ) नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार, स्थानीय तह, केन्द्र, प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद्, शिक्षण संस्था लगायत विभिन्न निकायबाट विद्यालय तहमा अध्ययनरत विद्यार्थीलाई प्रदान गरिने छात्रवृत्तिमा एकरूपता कायम गर्न समन्वय सहजीकरण गर्ने,

(ङ) विद्यालय जाने उमेरका लक्षित समूहका बालबालिकालाई वितरण गरिने छात्रवृत्तिलाई प्रभावकारी बनाउन प्राप्त सुझाव तथा निर्देशनको कार्यान्वयनका लागि सहजीकरण गर्ने,

(२) उपदफा (१) मा उल्लिखित काम, कर्तव्य र अधिकारका अलावा छात्रवृत्ति व्यवस्थापन सहजीकरण समितिले यस मापदण्डको कार्यान्वयनको लागि आवश्यक अन्य कार्य गर्नेछ ।

परिच्छेद-४

विपन्न विद्यार्थी छनोटका आधार तथा प्रक्रिया

६. विपन्न विद्यार्थी छनोट गर्ने आधार: (१) गरिबी परिचयपत्र वितरण भएका स्थानीय तहका विद्यार्थीको हकमा निजका बाबु वा आमाको प्राप्त गरेको गरिबी परिचय पत्रमा उल्लेख भएको विपन्नताको आधारमा छात्रवृत्ति दिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

(२) गरिबी परिचयपत्र वितरण भएका स्थानीय तहको हकमा गरिब घर परिवार परिचयपत्र नम्बर वा पिएमटी फारमका आधारमा केन्द्रले व्यवस्थापन गरेको एकीकृत सफ्टवेयर पद्धतिमार्फत् स्थानीय तहले विद्यार्थी छनोट गर्नेछ ।

(३) गरिबी परिचय पत्र वितरण नभएको स्थानीय तहका विद्यार्थीको हकमा देहायको आधार र प्रक्रिया अपनाइ विद्यार्थी छनोट गरिनेछ:-

(क) **विद्यार्थी पहिचान फारमको विकास र प्रयोग:** केन्द्रले प्रयोग गर्दै आएको अनुसूची-१ बमोजिमको गरिबी पहिचान फारम मार्फत प्राप्त विवरणको आधारमा विपन्न विद्यार्थी पहिचान गरिनेछ ।

(ख) **सफ्टवेयरको विकास तथा परिमार्जन र प्रयोग:** विपन्न विद्यार्थी पहिचानको लागि पिएमटीको सूचकसहितको सफ्टवेयरको विकास, परिमार्जन र प्रयोग गरी सूचकको विश्लेषणबाट प्राप्त नतिजाको आधारमा विद्यार्थी छनोटका कार्य गर्ने गराइनेछ । विद्यार्थीको विवरण कम्प्युटर प्रविष्टिको लागि उक्त सफ्टवेयरलाई विद्यालय तहको एकीकृत शैक्षिक सूचना व्यवस्थापन प्रणालीमा आबद्ध गरी तथ्याङ्क सङ्कलनको व्यवस्था गरिने छ । छात्रवृत्ति व्यवस्थापनका लागि क्रमशः अनलाइनमा आधारित विद्यार्थी छनोट प्रणाली विकास गर्दै लगिने छ ।

७. **छात्रवृत्तिको लागि आवेदन फारम भर्ने भराउने प्रक्रिया:** (१) यस मापदण्डबमोजिम छात्रवृत्तिको लागि विद्यार्थीलाई आवेदन फारम भर्ने भराउने व्यवस्था र प्रक्रिया देहायबमोजिम हुनेछ:-

(क) छात्रवृत्तिका लागि विद्यार्थी छनोट गर्न दफा १९ ले व्यवस्था गरेबमोजिम अनुसूची-७ को ढाँचामा तयार गरिएको कार्ययोजनामा उल्लेख भएको समयसीमा भित्र स्थानीय तहले सार्वजनिक विद्यालयमा कक्षा पाँच र कक्षा आठमा अध्ययनरत विद्यार्थीबाट पिएमटी फारम भर्ने सूचना प्रकाशन गर्नेछ । तर यो मापदण्ड स्वीकृत भई लागू भएको भएको पहिलो वर्ष कक्षा ५ र ८ का अतिरिक्त कक्षा आठमा छात्रवृत्ति लागि विद्यार्थी छनोट गर्दा कक्षा सात, कक्षा सातमा छात्रवृत्तिका लागि विद्यार्थी छनोट गर्दा कक्षा ६ का विद्यार्थीहरूलाई पिएमटी फारम भर्ने व्यवस्था गर्न सकिने छ ।

(ख) अनलाइन पद्धतिमार्फत छात्रवृत्ति व्यवस्थापन नहुँदासम्म सार्वजनिक विद्यालयले केन्द्रको वेबसाइटबाट फारम डाउनलोड गरी सम्बन्धित विद्यार्थीलाई शैक्षिक सत्र सुरु भएको दुई महिनाभित्र फारम भर्न लगाउनु पर्नेछ ।

(ग) अनलाइन पद्धतिमार्फत छात्रवृत्ति व्यवस्थापन नहुँदासम्म विद्यार्थीले विद्यालयले उपलब्ध गराएको फारम भरी आफ्नो अभिभावकबाट प्रमाणित गराई विद्यालयमा बुझाउनु पर्नेछ ।

- (घ) सम्बन्धित विद्यालयका प्रधानाध्यापकले आवेदक विद्यार्थीले आफ्ना अभिभावकबाट प्रमाणित गरी विद्यालयमा बुझाएका फारम विद्यार्थीको घर नजिकै बसोबास गर्ने वा विद्यार्थीको परिवारसँग परिचित सम्बन्धित विद्यालयमा अध्यापन गर्ने शिक्षकबाट स्थलगत रूपमा परीक्षण तथा रूजू गर्न लगाई प्रधानाध्यापक आफैले समेत प्रमाणित गरी एकमुष्ट रूपमा जम्मा गरी सम्बन्धित स्थानीय तहबाट प्रमाणित गराई विद्यालयमा अभिलेख राख्नुपर्ने छ ।
- (ङ) विद्यार्थीले भरी विद्यालयमा बुझाएका पिएमटी फारमलाई गरिबी पहिचान ढाँचा (टेम्प्लेट) मा प्रविष्टि गरी एकीकृत शैक्षिक सूचना व्यवस्थापन प्रणालीमा विद्यार्थी विवरण अद्यावधिकसँगै गर्नुपर्नेछ ।
- (च) गरिब घर परिवार परिचय पत्र प्राप्त परिवारको विद्यार्थीको हकमा स्थानीय तहले परिचयपत्रको रड र कार्ड नम्बरका आधारमा एकीकृत शैक्षिक सूचना व्यवस्थापन प्रणालीमा प्रविष्टि गरिएको विवरण प्रमाणीकरण गर्नु पर्नेछ ।

८. छात्रवृत्तिको लागि विद्यार्थी छनोटका आधार: (१) स्थानीय तहले केन्द्रमार्फत व्यवस्थापन भएको एकीकृत शैक्षिक सूचना व्यवस्थापन प्रणालीको गरिबी पहिचान टेम्प्लेटमा विद्यालयबाट प्राप्त विवरणको आधारमा देहायबमोजिम विश्लेषण गरी छात्रवृत्ति प्राप्त गर्ने विद्यार्थीको छनोट गर्नेछ:-

- (क) माध्यमिक तहमा विज्ञान विषय वा प्राविधिक धारका विषय लगायत अन्य विषयमा र आधारभूत तहमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरू अनुसूची-२ बमोजिम पिएमटी क्वान्टाइल स्कोर सीमाको आधारमा छात्रवृत्ति प्राप्त गर्न योग्य हुने छन्।
- (ख) विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति प्राप्त गर्ने सम्बन्धमा यो मापदण्डको अधीनमा रही पहिलो पटक कक्षा ६ मा वा सातमा छात्रवृत्ति पाई नियमिति अध्ययन गरिरहेका विद्यार्थी कक्षा आठ सम्म र पहिलोपटक कक्षा नौ वा १० वा ११ मा छात्रवृत्ति पाई नियमित अध्ययन गरिरहेको विद्यार्थी कक्षा १२ सम्म छात्रवृत्ति प्राप्त गर्न योग्य हुनेछ।
- (ग) कक्षा ११ र १२ मा विज्ञान वा प्राविधिक धारमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका हकमा अनुसूची पाँचमा तोकिएको पिएमटी क्वान्टाइल स्कोर सीमाको आधारमा छात्रवृत्ति वितरण गर्नु पर्ने छ। यस प्रयोजनका लागि कक्षा आठको वा सो नभए माध्यमिक तहको पहिलो पटकको पिएमटी योग्यता क्रमको अभिलेखलाई आधार मान्नु पर्ने छ।
- (घ) अनुसूची-२ बमोजिमको पिएमटी क्वान्टाइल स्कोर सीमा नेपाल राष्ट्रिय जीवनस्तर सर्भेक्षण वा अन्य अद्यावधिक राष्ट्रिय तथ्याङ्कको आधारमा नयाँ पिएमटी मोडेल तयार भएमा सोहीअनुसार संशोधन वा थपघट हुन सक्नेछ।

९. छात्रवृत्तिको लागि विद्यार्थी छनोटको नामावली: (१) विद्यालय रहेको स्थानीय तहले केन्द्रले व्यवस्थापन गरेको पिएमटी फारम विश्लेषण गरी विद्यार्थीले प्राप्त गरेको क्वान्टाइलको आधारमा आफ्नो स्थानीय तहभित्र आर्थिक रूपमा सबैभन्दा विपन्न देखिएका मध्येबाट छात्रवृत्ति प्राप्त गर्न योग्य विद्यार्थीको नामावलीको सूची प्रकाशन गर्नेछ।

(२) स्थानीय तहले नामावली सूचीमा समावेश भएका विद्यार्थी हाल विद्यालयमा नियमित अध्ययनरत रहे नरहेको लिखित जानकारी सम्बन्धित विद्यालयबाट लिई कुनै विद्यार्थीको नाम हटाउनु पर्ने भएमा सोसमेत सच्याई एकीकृत शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा अद्यावधिक गर्न लगाउनु पर्ने छ ।

१०. सूचना प्रकाशन तथा बैंक खाता सम्बन्धी व्यवस्था: (१) केन्द्रले एकीकृत रूपमा स्थानीय तह समेत छुट्टिने गरी विपन्न लक्षित छात्रवृत्तिको लागि छनोट भएका विद्यार्थीको विवरण आफ्नो वेबसाइटमा प्रकाशन गर्ने छ ।

(२) स्थानीय तहले विपन्न लक्षित छात्रवृत्तिका लागि छनोट भएका विद्यार्थीहरूको सूची स्थानीय तहको वेबसाइट र कार्यपालिकाको कार्यालय एवम् वडा कार्यालयमा सबैले देखे गरेर टाँस गरी सार्वजनिक गर्नु पर्ने छ र यस्तो सूची विद्यालयको वेबसाइट वा सूचनापाटीमा समेत सार्वजनिक गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्ने छ ।

(३) विद्यालयले स्थानीय तहमार्फत प्राप्त नामावली सूचीअनुसारका विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति पाउन योग्य विद्यार्थीलाई नेपाल राष्ट्र बैंकबाट मान्यता प्राप्त बाणिज्य बैंकमा व्यक्तिगत खाता खोल्न लगाई सोको विवरण सम्बन्धित विद्यालयमा पेस गर्न लगाउनु पर्नेछ ।

(४) विद्यालयले विद्यालयबाट प्राप्त छात्रवृत्तिका लागि योग्य विद्यार्थीको बैंक खाता विवरण एकीकृत शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा अद्यावधिक गरी उक्त विवरण स्थानीय तहलाई उपलब्ध गराउनु पर्ने छ ।

११. उजुरी सम्बन्धी व्यवस्था: (१) कुनै आवेदक विद्यार्थी वा निजका अभिभावकलाई आफू वा आफ्नो सन्तान छात्रवृत्ति प्राप्त गर्ने विद्यार्थीको नामावली सूचीमा पर्नु पर्नेमा नपरेको वा अन्य कुनै अभिभावकको सन्तान वा कुनै विद्यार्थी छात्रवृत्ति प्राप्त गर्ने सूचीमा नपर्नु पर्नेमा परेको भनी नामावली सूचीको सूचना प्रकाशन भएको मितिले सात दिनभित्र सम्बन्धित स्थानीय तहमा तोकिएको ढाँचामा गुनासो वा उजुरी दर्ता गर्न सक्ने छन् ।

(२) स्थानीय तहले उपदफा (१) बमोजिमको प्राप्त उजुरी वा गुनासो उपर प्राप्त भएको मितिले ३० दिनभित्र केन्द्रसँग समन्वय गरी सम्बन्धित विद्यालयमा रहेको अभिलेख समेत भिडार्इ उपयुक्त निर्णय गरी सम्बन्धित निवेदकलाई जानकारी दिनुपर्नेछ र सो सम्बन्धि पूर्ण विवरण आफ्नो सुझाव सहित केन्द्रमा समेत जानकारी गराउनु पर्ने छ ।

(३) केन्द्रले उपदफा (२) बमोजिम प्राप्त हुन आएको विवरणहरूको अभिलेख स्थानीय तह, विद्यालय तथा विद्यार्थी समेत खुल्ले गरी अद्यावधिक गरी राख्नुपर्ने छ । अनुसन्धानको नैतिक पक्ष तथा व्यक्तिगत गोपनीयतालाई कायम राख्दै उक्त तथ्याङ्कको प्रयोग केन्द्रले यसै मापदण्डको दफा २४(३) बमोजिम प्रकाशन गर्नु पर्ने छ ।

१२. छात्रवृत्ति रकम प्रदान तथा कबुलियतनामा सम्बन्धी व्यवस्था: (१) विद्यालयले छात्रवृत्ति प्राप्त गर्ने विद्यार्थीलाई दफा १० को उपदफा (३) बमोजिम बैंक खाता खोल्न लगाउनु अघि सम्बन्धित

अभिभावकको रोहवरमा यस मापदण्डको अनुसूची-३ बमोजिमको कबुलियतनामा अनिवार्य रूपमा गराउनु पर्ने छ ।

(२) केन्द्रले विपन्न लक्षित छात्रवृत्तिका लागि छनोट भएका विद्यार्थीले प्राप्त गर्ने छात्रवृत्ति वापतको तोकिएको रकम वित्तीय हस्तान्तरण गरी स्थानीय तहमा पठाउनेछ ।

(३) विद्यार्थी अध्ययनरत रहेको स्थानीय तहले विद्यार्थीको बैंक खातामा वार्षिक रूपमा एकमुष्ट विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति वापतको रकम प्रदान गर्ने छ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिमको रकम प्रदान गर्दा यो मापदण्डको अधीनमा रही पहिलो पटक कक्षा ६ वा सातमा पाएको विद्यार्थीलाई कक्षा आठ सम्म र कक्षा नौमा छात्रवृत्ति पाएको विद्यार्थीलाई कक्षा बाह्रसम्म नियमित रूपमा अध्ययन गरिरहेको यकिन गरी स्थानीय तहले विद्यार्थीको बैंक खातामा छात्रवृत्ति रकम उपलब्ध गराउने छ ।

(५) विपन्न लक्षित छात्रवृत्तिका लागि सूचीकृत भई बैंक खाता प्रविष्टि गरेका र तोकिएको छात्रवृत्ति रकम प्राप्त गर्ने विद्यार्थीहरूलाई स्थानीय तहले विद्यालयमार्फत अनुसूची-४ बमोजिमको छात्रवृत्ति कार्ड उपलब्ध गराउनु पर्ने छ ।

१३. छात्रवृत्ति वापतको रकम सम्बन्धी व्यवस्था: (१) यस मापदण्डबमोजिम छात्रवृत्तिको रकम स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेटद्वारा निर्धारण भएबमोजिम हुने छ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेटको तर्जुमा गर्दा विद्यार्थी सङ्ख्यालाई समेत विचार गरी गरिब घरपरिवार परिचय पत्रका आधारमा अनुसूची-५ बमोजिमको रकममा नघट्ने गरी अनुसूची-६ मा दिइएको स्थानीय तह अनुसार वार्षिक विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति अनुदान अनुमान गर्ने आधारबमोजिम हिसाव गरी वार्षिक एकमुष्ट छात्रवृत्ति रकम उपलब्ध गराउने गरी व्यवस्था गर्न सकिने छ ।

(३) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि स्रोत साधनको अवस्था, मुलुकको आर्थिक स्थिति, वार्षिक कार्यक्रममा नपरेको वा अन्य काबु बाहिरको परिस्थिति भएमा अनुसूची-५ बमोजिमको छात्रवृत्ति रकम हस्तान्तरण नहुन सक्ने छ ।

(४) यस मापदण्डबमोजिम छात्रवृत्तिको सम्बन्धमा निर्णय भई कुनै कारणबाट प्राप्त हुनुपर्ने रकम प्राप्त हुन नसकेमा वा अन्य कुनै कारण परी वा विद्यार्थी सङ्ख्या वृद्धि हुन गई निर्धारित समूह वा समुदायमा छात्रवृत्ति पुऱ्याउनु पर्ने अवस्थामा उपदफा (२) बमोजिमको रकममा केन्द्रले वार्षिक रूपमा परिमार्जन गरी प्रस्ताव गर्न सक्नेछ ।

(५) स्थानीय तहले आफ्नो अन्य श्रोत समेतको आधारमा वितरण गर्दै आएको विद्यालय तहको छात्रवृत्तिलाई एकीकृत रूपमा यसै निर्देशिकाबमोजिम गरिबीको पहिचान एवम् विद्यार्थी छनोट गरी वितरण गर्न सक्नेछन् ।

१४. विद्यार्थी स्थानान्तरण हुन सक्ने: (१) विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति पाउन छनोट भएको वा पाइरहेको विद्यार्थी एक विद्यालयबाट अर्को विद्यालयमा स्थानान्तरण हुन सक्नेछ र निज आफू अध्ययनरत भन्दा फरक स्थानीय तहमा रहेको विद्यालयमा अध्ययन गर्न चाहेमा पनि सो रकम उपलब्ध हुने छ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम छात्रवृत्ति पाउने विद्यार्थी विद्यालय स्थानान्तरण भएमा विद्यालयले जारी गरेको स्थानान्तरण प्रमाण पत्र तथा छात्रवृत्ति प्राप्त गरिरहेको छात्रवृत्ति कार्ड स्थानान्तरण भएको विद्यालयमा विद्यार्थीले लैजानु पर्नेछ र यस मापदण्डबमोजिमको विवरण सम्बन्धित विद्यालयहरूले अद्यावधिक गराइदिनु पर्ने छ ।

१५. छात्रवृत्ति पाउन योग्य नहुने : देहायको अवस्थामा कुनै पनि विद्यार्थी छात्रवृत्ति पाउन योग्य हुने छैन:-

- (क) गैरनेपाली नागरिकको सन्तान भएमा,
- (ख) छात्रवृत्ति रकम निकासाको समयसम्म विद्यालयमा नियमित अध्ययनरत नरहेमा,
- (ग) गलत वा झुठा विवरण भरी फारम पेस गरेको प्रमाणित भएमा,
- (घ) विद्यार्थीले प्रचलित नेपाल कानून तथा जारी आचारसंहिता विपरीत कुनै कार्य गरेको प्रमाणित भएमा, विवाह गरेमा,
- (ङ) अन्य कुनै सरकारी वा गैरसरकारी निकायबाट छात्रवृत्ति प्राप्त गरी रहेको भएमा,
- (च) सम्बन्धित विद्यार्थीको बाबु आमाको आर्थिक स्तर वृद्धि भएको वा फरक पर्न गएको भनी सम्बन्धित स्थानीय तहले छात्रवृत्ति उपलब्ध गराउन उपयुक्त नहुने निर्णय गरेमा ।

परिच्छेद-५

निकाय तथा सम्बन्धित सरोकारवालाको भूमिका

१६. निकायगत भूमिका : (१) विपन्न लक्षित छात्रवृत्तिको प्रभावकारी व्यवस्थापनको लागि केन्द्रको भूमिका देहायअनुसार हुनेछ:-

- (क) छात्रवृत्ति कार्यक्रम सम्बन्धमा सूचनामूलक सामग्रीको विकास गरी प्रदेश, जिल्ला तथा स्थानीय तहसम्म समन्वय गरी प्रचार प्रसार गर्ने ।
- (ख) प्रत्येक शैक्षिक सत्रमा कक्षा पाँच र आठमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूलाई क्रमशः कक्षा छ र कक्षा नौमा छात्रवृत्ति पाउन इच्छुक विद्यार्थीका लागि सूचना प्रकाशन गर्ने, विवरण सङ्कलन गर्ने र विद्यार्थी छनोट गर्ने लगायतका काममा स्थानीय तहहरूलाई अनुसूची-७ को कार्य योजना समेतका आधारमा आवश्यक जानकारी गराउने ।
- (ग) छात्रवृत्तिको कोटा यकिन गरी छात्रवृत्तिबाट लाभान्वित हुन योग्य विद्यार्थीको स्थानीय तहगत विवरण तयार गर्ने ।
- (घ) यस मापदण्डमा भएको व्यवस्थाबमोजिम छात्रवृत्ति पाउन योग्य विभिन्न कक्षामा अध्ययनरत विद्यार्थीले विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति वापत अनुसूची-६ बमोजिम पाउने रकम स्थानीय तहमा वित्तीय हस्तान्तरण गर्ने ।

- (ड) छात्रवृत्तिसँग सम्बन्धित कार्य गर्न कर्मचारीको क्षमता विकास तथा अभिमुखीकरण सम्बन्धी काम गर्ने ।
 - (च) छात्रवृत्ति कार्यक्रमको प्रभावकारिता अध्ययन अनुसन्धान गर्ने तथा सो को सो प्राप्तिमा आधारमा सुधार गर्दै लैजाने ।
 - (छ) यस मापदण्डबमोजिम सम्पादित कार्यको अनुगमन तथा निरीक्षण गर्ने ।
 - (ज) विपन्नताको आधारमा तयार भएको स्थानीय तह अनुसारको छात्रवृत्ति पाउन योग्य विद्यार्थीको सूची केन्द्रले व्यवस्थापन गरेको गरिबी पहिचान पद्धति सम्बन्धित स्थानीय तहमा अनलाइन प्राप्त हुने व्यवस्था गर्ने ।
 - (झ) मन्त्रालयले तोकेबमोजिमका अन्य कामहरू गर्ने ।
- (२) विपन्न लक्षित छात्रवृत्तिको कार्यान्वयनमा स्थानीय तहको भूमिका देहायबमोजिम हुनेछ:-
- (क) केन्द्रसँग समन्वय गरी प्रत्येक वर्ष कक्षा पाँच र आठमा अध्ययनरत क्रमशः कक्षा छ तथा नौमा छात्रवृत्ति पाउन इच्छुक विद्यार्थीका लागि सूचना प्रकाशन गर्ने तथा आफ्नो क्षेत्रभित्रका विद्यालयलाई पिएमटी फारम भर्न सूचना प्रवाह गर्ने ।
 - (ख) आफ्नो क्षेत्रभित्रका विद्यालयहरूलाई खण्ड (क) बमोजिमको सूचना आ-आफ्नो सूचना पाटीमा टाँस गर्न लगाउने तथा फारम वितरणका लागि विद्यालयलाई निर्देशन तथा सहयोग र समन्वय गर्ने र छात्रवृत्तिका लागि आवेदन दिने विद्यार्थीको विवरण विद्यालयबाट स्थानीय तहमा पेश गर्न लगाउने ।
 - (ग) आफ्नो क्षेत्रभित्र स्थायी बासस्थान भई पिएमटी फारम भर्ने सूचना अनुसार आवेदन फारम भरी यस मापदण्ड अनुसार छात्रवृत्ति पाउन योग्य विद्यार्थीहरूको पिएमटी अङ्कसहितको योग्यता क्रम अनुसार अन्तिम सूची तथा वैकल्पिक सूचीमा प्रकाशन गर्ने ।
 - (घ) छात्रवृत्तिका लागि छनोट भएका विद्यार्थीको नाम, थर तोकिएको समयमा विद्यालयलाई सच्याउन लगाई अद्यावधिक गरी प्रमाणित गर्ने ।
 - (ङ) कुनै आवेदक विद्यार्थी वा निजको अभिभावकले आफू वा आफ्नो सन्तान नामावली सूचीमा पर्नु पर्नेमा नपरेको वा अन्य कुनै नपर्नु पर्ने व्यक्ति परेको भनी नामावली सूचीको सूचना प्रकाशन भएको मितिले सात दिनभित्र लिखित गुनासो वा उजुरी गरेमा सो उजुरी बुझिलिने ।
 - (च) प्राप्त उजुरी वा गुनासो उपर अध्ययन तथा छानबिन गरी दफा ११ को उपदफा (२) बमोजिम कारवाही गर्ने ।
 - (छ) केन्द्रले व्यवस्थापन गरेको शैक्षिक सूचना प्रणालीबाट निकालेको स्थानीय तहगत नतिजाका आधारमा विद्यार्थीहरू अध्ययनरत रहे नरहेको प्रमाणीकरण गर्ने र प्रमाणीकरण

भएका र छात्रवृत्ति पाउन योग्य विद्यार्थीलाई खाता खोल्न लगाउने र छात्रवृत्ति कार्ड विद्यालयमार्फत विद्यार्थीलाई उपलब्ध गराउने ।

- (ज) आफ्नो स्थानीय तहभित्रका छनोट भएका विद्यार्थीको बैंक खाता विवरण विद्यालयमार्फत सङ्कलन गरी एकीकृत शैक्षिक सूचना व्यवस्थापन प्रणालीमा प्रविष्टि गर्ने, गराउने तथा प्रमाणित गरी अभिलेख व्यवस्थित गर्ने ।
 - (झ) छनोट भएका विद्यार्थीका सङ्ख्याका आधारमा विद्यार्थीको बैंक खातामा रकम निकास गर्ने ।
 - (ञ) निकास भएको रकमका आधारमा प्रगति विवरण तयार गर्ने र केन्द्रमा पठाउने ।
 - (ट) नामावली सूचीमा रहेको विद्यार्थी अध्ययनरत नभई प्रतिक्षा सूचीमा रहेका विद्यार्थीलाई छात्रवृत्ति उपलब्ध गराउनु पर्ने अवस्था भएमा निर्णय गरी छात्रवृत्ति वितरण गर्ने ।
 - (ठ) अर्को स्थानीय तह अन्तर्गतको विद्यालयबाट स्थानान्तरण भई आएको विद्यार्थीको हकमा छात्रवृत्ति कार्डका आधारमा सम्बन्धित विद्यार्थीको खातामा रकम निकास गर्ने ।
 - (ड) आफ्नो क्षेत्रभित्र यस मापदण्डबमोजिम भएका विपन्न लक्षित छात्रवृत्तिसँग सम्बन्धित सम्पूर्ण काम कार्यवाहीहरूको अनुगमन गर्ने गराउने ।
- (३) विपन्न लक्षित छात्रवृत्तिको कार्यान्वयनमा विद्यालयको भूमिका देहायबमोजिम हुनेछः-
- (क) स्थानीय तहको सूचनाबमोजिम प्रत्येक वर्ष कक्षा पाँच र आठमा अध्ययनरत क्रमशः कक्षा छ, नौमा छात्रवृत्ति पाउन इच्छुक आफ्नो विद्यालयका विद्यार्थीका लागि पिएमटी फारम भर्ने सूचना प्रवाह गर्ने तथा सो सम्बन्धी सूचना आ-आफ्नो सूचना पाटीमा टाँस गर्ने ।
 - (ख) विद्यार्थीलाई गरिबी पहिचान फारम डाउनलोड गरी शैक्षिक सत्र सुरु भएको दुई महिनाभित्र भर्ने लगाउने ।
 - (ग) विद्यार्थीले अभिभावकबाट प्रमाणित गरी पेस गरेको फारमहरू विद्यार्थीको नजिकै घर वा बसोबास भई सम्बन्धित विद्यालयमा अध्यापन गर्ने शिक्षकबाट रुजु गराउने ।
 - (घ) अभिभावक एवम् सम्बन्धित शिक्षकबाट प्रमाणित भएको र तोकिएको शिक्षकबाट रुजु भएको फारम प्रधानाध्यापकले प्रमाणित गरी आफ्नो एकीकृत शैक्षिक सूचना व्यवस्थापन प्रणालीको गरिबी पहिचान टेम्प्लेटमा प्रविष्टि गर्ने र उक्त फारमहरू एक वर्षसम्म सुरक्षित राख्ने ।
 - (ङ) आफ्नो विद्यालयबाट प्रतिनिधि सूचक परीक्षण प्रणाली (प्रोक्सी मिन्स टेस्टिङ -पिएमटी) फारम भर्ने सूचना अनुसार आवेदन फारम भरी यस मापदण्ड अनुसार छात्रवृत्ति पाउन योग्य भनी स्थानीय तहबाट प्रकाशन भएको विद्यार्थीहरूको पिएमटी अङ्कसहितको योग्यता क्रम अनुसार अन्तिम सूची तथा वैकल्पिक सूची सूचनापाटीमा प्रकाशन गर्ने ।

- (च) स्थानीय तहबाट छनोटसम्बन्धी नामावली सूची प्रकाशन भएपछि कुनै विद्यार्थीको जन्मदर्तामा भएको नाम र विद्यालयमा भएको नाम फरक पर्न गएमा विवरण यकिन गरी सच्याउने र सोको विवरण एकीकृत शैक्षिक सूचना व्यवस्थापन प्रणालीमा अनलाइन प्रविष्टि गर्ने। तर छात्रवृत्ति कार्ड विद्यार्थीलाई दिइसकिएको अवस्थामा स्थानीय तहको स्वीकृतिमा मात्र विवरण सच्याउने।
- (छ) छात्रवृत्ति पाउने निर्णय भई नतिजा प्रकाशन भइसकेपछि एकीकृत शैक्षिक सूचना व्यवस्थापन प्रणालीमा भरिएको विद्यार्थीसँग सम्बन्धित विवरणमा फरक नपर्ने गरी नेपाल राष्ट्र बैंकबाट मान्यता प्राप्त वाणिज्य बैंकमा खाता खोल्न लगाउने।
- (ज) स्थानीय तहबाट उपलब्ध गराइएको छात्रवृत्ति कार्डको विद्यालयमा समष्टिगत अभिलेख राखी विद्यार्थीलाई उपलब्ध गराउने।

१७. सम्बन्धित विद्यार्थी तथा निजको अभिभावकको भूमिका: (१) छात्रवृत्ति प्राप्त गर्ने सम्बन्धित विद्यार्थीको भूमिका देहायबमोजिम हुनेछ:-

- (क) कक्षा पाँच, आठमा अध्ययन गरिरहेका क्रमशः कक्षा छ तथा नौमा छात्रवृत्ति पाउन इच्छुक गरिब तथा विपन्न घर परिवारका विद्यार्थीले शैक्षिक सत्र सुरु भएको दुई महिनाभित्र विद्यालयबाट उपलब्ध भएको गरिबी पहिचान फारम भरी अभिभावकको दस्तखत गराई विद्यालयमा पेस गर्ने।
 - (ख) स्थानीय तहबाट प्रकाशित नामावली सूचीभित्र रही प्रमाणीकरणबाट योग्य भएका विद्यार्थीले जन्मदर्ता र एकीकृत शैक्षिक सूचना व्यवस्थापन प्रणालीमा उल्लेख भएको विवरणका आधारमा विद्यालयबाट सिफारिस लिई सोका आधारमा तोकिएको वाणिज्य बैंकमा खाता खोल्ने र खाताको विवरण विद्यालयमा पेस गर्ने।
 - (ग) छात्रवृत्तिबाट प्राप्त रकम पठन पठनमा खर्च गर्ने।
 - (घ) छात्रवृत्तिका लागि छनोट भएको निस्साको रूपमा छात्रवृत्ति कार्ड विद्यालयबाट लिइ सुरक्षित राख्ने, बैंक खाता खोल्ने र विद्यालय स्थानान्तरण भएमा नयाँ विद्यालयमा सो छात्रवृत्ति कार्डको विवरण बुझाउने।
 - (ङ) गरिबी परिचयपत्र प्राप्त घरपरिवारको विद्यार्थीले आफ्नो परिचयपत्र विद्यालयबाट प्रमाणित गराई विद्यालयमार्फत स्थानीय तहमा पेस गर्ने।
 - (च) विद्यालयमा नियमित उपस्थित हुनुपर्ने।
 - (छ) विद्यार्थीको आचारसंहिता पालना गर्ने र बाल विवाह नगर्ने।
- (२) छात्रवृत्तिको प्रभावकारी उपयोगका लागि सम्बन्धित अभिभावकको भूमिका देहायबमोजिम हुनेछ:-

- (क) विद्यालयबाट प्राप्त गरिबी पहिचान फारममा भएका सूचकमा भएको विवरण तथ्यपरक रूपमा भरी दस्तखत गरी विद्यालयमा पेस गर्ने ।
- (ख) छात्रवृत्ति पाउने यकिन भएपछि विद्यालयको सिफारिसको आधारमा तोकिएको बैंकमा विद्यार्थीको नाममा विद्यालयमा भरेको नाम र अन्य विवरण मिल्ने गरी खाता खोल्ने ।
- (ग) छात्रवृत्तिबाट प्राप्त रकम पठन पाठनमा खर्च गर्ने गराउने ।
- (घ) बालबालिकालाई नियमित विद्यालय पठाउने ।
- (ङ) छात्रवृत्तिको विषयमा थप जानकारी आवश्यक परेमा विद्यालयमा सम्पर्क गर्ने ।

परिच्छेद-६

विविध

१८. छात्रवृत्ति व्यवस्था समायोजन वा स्थगन हुन सक्ने: आवश्यकता र औचित्यका आधारमा विगतदेखि प्रदान गरिँदै आएको अन्य छात्रवृत्ति व्यवस्था यस मापदण्ड अनुसारको छात्रवृत्ति पश्चात समायोजन वा स्थगन गर्न सकिने छ ।
१९. छात्रवृत्ति व्यवस्थापन सम्बन्धी व्यवस्था: यस मापदण्डबमोजिम स्थानीय तहमार्फत उपलब्ध हुने छात्रवृत्ति सम्बन्धी कार्ययोजना अनुसूची-७ बमोजिम हुनेछ ।
२०. सहकार्य गर्न सकिने: केन्द्रले यस मापदण्डको भावना प्रतिकूल नहुने गरी छात्रवृत्तिलाई व्यवस्थित गर्न अन्य निकायसँग सहकार्य गर्न सक्नेछ र सोको लागि अनुसूची-१ सँग सम्बन्धित विवरण तथा अनुसूची-६ को (प्रोक्सी मिन्स टेस्टिङ-पिएमटी) विवरण उपयोगी हुन सक्नेछ ।
२१. अन्य व्यवस्था: (१) छात्रवृत्तिलाई व्यवस्थित रूपमा कार्यान्वयन गर्न केन्द्रले मन्त्रालय मार्फत वा आफैले कुनै विषयमा अध्ययन गर्न गराउन सक्नेछ ।
 - (२) यस मापदण्डबमोजिम छात्रवृत्ति छनोट तथा निर्णयमा कुनै द्विविधा भएमा वा उपलब्ध फारममा कुनै समस्या भएमा वा निर्णय प्रकृत्यामा सहयोग गर्नु पर्नेमा केन्द्रले स्थानीयलाई आवश्यकतानुसार सहजीकरण गर्नेछ ।
 - (३) केन्द्रको सिफारिसमा मन्त्रालयले आवश्यकताअनुसार यस मापदण्डको अनुसूचीहरूमा हेरफेर तथा संशोधन गर्न सक्नेछ ।
२२. अनुगमन तथा मूल्याङ्कन सम्बन्धी व्यवस्था: (१) छात्रवृत्तिको उपलब्धता, प्रयोग, शैक्षिक निरन्तरता तथा शैक्षिक प्रगति सम्बन्धमा शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ तथा स्थानीय तहले अनुगमन गर्न गराउन सक्नेछन् ।
 - (२) केन्द्रले छात्रवृत्ति कार्यान्वयनमा प्राप्त अनुभव, लागत तथा उपलब्धि, स्थानीय तहबाट प्राप्त

पृष्ठपोषण, सरोकारवाला एवम् विद्यार्थीको सुझाव तथा दक्षताको आधारमा कार्यक्रमको उपलब्धिको मूल्याङ्कन गर्न सक्नेछ र सोको आधारमा प्रमाणीकरण सम्बन्धमा पुनर्विचार गर्न सक्नेछ ।

(३) केन्द्रले यस मापदण्डबमोजिम कार्यान्वयन गरिएको छात्रवृत्ति सम्बन्धमा वार्षिक अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रतिवेदन प्रकाशन गर्नेछ । उक्त प्रतिवेदनमा उजुरी तथा गुनासो व्यवस्थापन सम्बन्धी केही मामलाहरू तथा सो सम्बन्धमा स्थानीय तहबाट भएका असल अभ्यासहरू, कार्यान्वयनको क्रममा भोगिएका समस्या तथा अनुभवहरूको आधारमा नीतिगत दिशा निर्देश लगायतका विषयवस्तुसमेत गरिनेछ ।

२३. प्रचलित कानुनबमोजिम हुने: यो मापदण्डमा भएको व्यवस्था सार्वजनिक विद्यालयमा छात्रवृत्ति प्रदान गर्ने सम्बन्धमा प्रचलित कानुनमा भएको व्यवस्थासँग बाझिन गएमा बाझिएको हद अमान्य हुनेछ ।

२४. खारेजी र बचाउ: (१) विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति कार्यान्वयन मापदण्ड, २०७८ खारेज गरिएको छ ।

(२) विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति कार्यान्वयन मापदण्ड, २०७८ अनुसार भए गरेका काम कारबाही यसै मापदण्डबमोजिम भए गरेको मानिनेछ ।

अनुसूची-१

(दफा ६ को उपदफा (३) को खण्ड क र दफा ८ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

नेपाल सरकार
शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय
शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र

सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूले विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति प्राप्त गर्न भर्नुपर्ने दरखास्त फाराम

१. अध्ययनरत विद्यालयको IEMIS Code : २. विद्यार्थीको IEMIS Student ID : ३. कक्षा :

४. विद्यार्थीको नाम (English, in Capital Letters) :

५. छात्रा/छात्र : छात्रा ☐ छात्र ☐ ६. जन्म मिति (वि.सं.) : साल महिना गते

७. जाति/जनजाति कोड : (विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति व्यवस्थापन मापदण्ड, २०८० को अनुसूची ५ अनुसार) ८. विद्यार्थीको सम्पर्क नम्बर :

९. राष्ट्रिय परिचयपत्र नं. (विद्यार्थीको) : १०. बुबाको नाम र थर :

११. आमाको नाम र थर : १२. सम्पर्क नम्बर :

१३. विद्यार्थीको घरपरिवार सम्बन्धी विवरण क) जम्मा सदस्य सङ्ख्या जना ख) महिला सदस्य सङ्ख्या जना ग) पुरुष सदस्य सङ्ख्या जना घ) अपाङ्गता भएका सदस्य सङ्ख्या जना ङ) अपाङ्गता नभएका सदस्य सङ्ख्या जना		१४. उमेर समूह अनुसार परिवारका सदस्यहरू क) (०-१८) वर्ष उमेर समूहका बालबालिकाको सङ्ख्या जना ख) (१९-४५) वर्ष उमेर समूहका सदस्य सङ्ख्या जना ग) (४६-६४) वर्ष उमेर समूहका सदस्य सङ्ख्या जना घ) ६५ वर्षभन्दा माथि उमेर समूहका सदस्य सङ्ख्या जना		१५. घरमा कोठाहरूको प्रयोगको अवस्था क) भान्सा कोठा ओटा ख) चर्पी/स्नान कोठा ओटा ग) सुत्ने कोठा ओटा घ) बस्ने/खाने कोठा ओटा ङ) व्यवसाय चलाएको कोठा ओटा च) मिश्रितरूपमा प्रयोग भएको कोठा ओटा छ) अन्य ओटा			
१६. परिवारका सदस्यहरूको रोजगारीको स्थिति क) स्वरोजगारमा संलग्न सङ्ख्या जना ख) अन्य निजी संस्थामा जागिर गर्ने सङ्ख्या जना ग) सरकारी जागिर गर्ने सङ्ख्या जना घ) बेरोजगार सङ्ख्या जना		१७. परिवारका सदस्यहरूको बासस्थान क) आफ्नो घरमा जना ख) भाडामा जना ग) विदेशमा बस्ने सङ्ख्या जना घ) घरबाहिर स्वदेशमा बस्ने सङ्ख्या जना		१८. विद्यार्थीको घरमूली क) हजुरआमा ☐ ख) आमा वा काकी ☐ ग) दिदीबहिनी ☐ घ) बुबा वा काका ☐ ङ) दाजुभाइ ☐ च) अन्य ☐			
१९. गरिब परिवार परिचयपत्र (भएमा) गरिब परिवार परिचयपत्र नम्बर : क) पहिलो ☐ ख) हरियो ☐ ग) निलो ☐ घ) रातो ☐		२०. विद्यार्थीको घरमूलीको शैक्षिक अवस्था क) निरक्षर ☐ ख) साक्षर ☐ ग) आधारभूत तह (कक्षा ८) पूरा नगरेको ☐ घ) एसइ (कक्षा १० सरह) उत्तीर्ण ☐ ङ) प्रवीणता प्रमाणपत्र तह (कक्षा १२ सरह) उत्तीर्ण ☐ च) स्नातक, स्नातकोत्तर वा माथिल्लो तह उत्तीर्ण ☐		२१. घरको फोहोर मैला व्यवस्थापन क) नगरपालिका वा गाउँपालिकाबाट सङ्कलन गरिने ☐ ख) निजी वा सामुदायिक सङ्कलनले लैजाने ☐ ग) कतै थुपार्ने गरेको ☐ घ) डढाउने वा गाड्ने गरेको ☐ ङ) मलको रूपमा प्रयोग गर्ने गरेको ☐ च) अन्य ☐			
२२. घरमूलीको वैवाहिक स्थिति क) अविवाहित ☐ ख) विवाहित ☐ ग) विधवा वा विदुर ☐ घ) पारपाचुके भएको वा छुट्टिएको ☐ ङ) अन्य ☐		२३. बत्ती बाल्नको लागि मुख्य स्रोत क) गोबर ग्याँस ☐ ख) मटितेल ☐ ग) सोलार ☐ घ) बिजुली ☐ ङ) अन्य ☐		२४. घरको बाहिरी गारोमा प्रयोग भएको प्रमुख निर्माण सामग्री क) जस्ता/टिन ☐ ख) काँचो ईटा ☐ ग) बसिजन्य सामग्री/स्याउला ☐ घ) माटोको जोडाइ भएको ईटाढुङ्गा ☐ ङ) सिमेन्टको जोडाइ भएको ईटाढुङ्गा ☐ च) काठ/फल्याक ☐ छ) प्रिफ्याब ☐ ज) अन्य ☐			
२५. घरमा आपूर्ति हुने खानेपानीको मुख्य स्रोत क) धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर) ☐ ख) धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) ☐ ग) टयुबवेल/हाते पम्प ☐ घ) जार/बोतल ☐ ङ) ढाकिएको इनार ☐ च) मूलको धारा ☐ छ) खुला इनार/कुवा ☐ ज) नदी/खोला ☐ झ) अन्य स्रोत ☐		२६. छानामा प्रयोग भएको निर्माण सामग्री क) खर/पराल/छवाली ☐ ख) माटो ☐ ग) जस्ता/टिन/च्यादर ☐ घ) काठ/फल्याक ढलान सिमेन्ट ☐ ङ) टायल वा खपेटा वा झिगटी/ढुङ्गा/स्टेट ☐ च) अन्य ☐		२७. चर्पी क) फलस भएको चर्पी ☐ (सेप्टिक ट्याङ्कमा जोडिएको) ☐ ख) फलस भएको चर्पी ☐ (सार्वजनिक ढलामा जोडिएको) ☐ ग) साधारण घरायसी चर्पी ☐ घ) सामुदायिक/सार्वजनिक चर्पी ☐ ङ) चर्पी नभएको ☐			
२८. खाना पकाउन प्रयोग गरिएको चुलो क) अगेना ☐ ख) माटोको चुलो ☐ ग) धुबौरहित सुधारिएको चुलो ☐ घ) स्टोम चुलो (मटितेल) ☐ ङ) ग्याँस चुलो ☐ च) विद्युतीय (इन्डक्सन) चुलो ☐ छ) अन्य ☐		२९. गैरखाद्य सम्पत्ति माथिको स्वामित्व क) ल्यापटप ☐ छ ☐ छैन ☐ ख) फ्रीज ☐ छ ☐ छैन ☐ ग) लुगा धुने वासिड मेसिन ☐ छ ☐ छैन ☐ घ) हिटर अथवा एयरकन्डिसनर ☐ छ ☐ छैन ☐ ङ) दुई पाङ्ग्रे सवारी साधन ☐ छ ☐ छैन ☐ च) चार पाङ्ग्रे सवारी साधन ☐ छ ☐ छैन ☐		३०. आफ्नो घरबाट बढा कार्यालय सम्मको दुरी (किलो मिटरमा लेख्ने) कि.मि. क) प्रदेशको नाम : ख) जिल्लाको नाम : ग) स्थानीय तह : अ) गाउँपालिका : आ) महा/उपमहा/नगरपालिका : घ) वार्ड नं :			
३१. स्थायी ठेगाना क) प्रदेशको नाम : ख) जिल्लाको नाम : ग) स्थानीय तह : अ) गाउँपालिका : आ) महा/उपमहा/नगरपालिका : घ) वार्ड नं :		३२. अभिभावकको क) नाम : ख) दस्तखत : ग) मिति :		३३. विद्यालयको क) प्रधानाध्यापकको दस्तखत : ख) प्रधानाध्यापकको नाम : ग) मिति : विद्यालयको छाप		३४. सम्बन्धित बडा/स्थानीय तह (प्रमाणित गर्ने) क) दस्तखत : ख) नाम : ग) पद : घ) मिति : कार्यालयको छाप	

फोन नं. ०१-६६३८८५३/६६३९०७५, वेबसाइट : www.cehrd.gov.np, www.emis.cehrd.gov.np IEMIS मा प्रविष्टि गरेपछि यो फारम विद्यालयले सुरक्षित राख्नुहोला ।

अनुसूची-२

(दफा ८ को उपदफा (१) को खण्ड (क) सँग सम्बन्धित)

छात्रवृत्ति प्राप्त गर्ने पिएमटि क्वाइन्टाइल अनुसार विद्यार्थीको योग्यता

(सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत)

कक्षा	विषय	पि.एम.टि. क्वाइन्टाइल
कक्षा एघार र कक्षा बाह्र	पाँच/पाँच पाठ्यघण्टा (क्रेडिट आवर) को जीव विज्ञान वा रसायन विज्ञान वा भौतिक विज्ञान विषय अध्ययन गर्ने छात्र वा प्राविधिक धारमा अध्ययन गर्ने छात्र	तेस्रो क्वाइन्टाइल ११.७० गरिबीको स्तरभन्दा कम
	पाँच/पाँच पाठ्यघण्टा (क्रेडिट आवर) को जीव विज्ञान वा रसायन विज्ञान वा भौतिक विज्ञान विषय अध्ययन गर्ने वा प्राविधिक धारमा अध्ययन गर्ने छात्र	दोस्रो क्वाइन्टाइल ११.५० गरिबीको स्तरभन्दा कम
	उल्लिखित बाहेक अन्य विषय अध्ययन गर्ने छात्रछात्रा	प्रथम क्वाइन्टाइल ११.३० गरिबीको स्तरभन्दा कम
	उल्लिखित बाहेक अन्य विषय अध्ययन गर्ने छात्र	दोस्रो क्वाइन्टाइल ११.५० गरिबीको स्तरभन्दा कम
कक्षा छ देखि कक्षा दश	कक्षा ६-१० मा अध्ययन गर्ने छात्रछात्रा	प्रथम क्वाइन्टाइल ११.३० गरिबीको स्तरभन्दा कम
	कक्षा ६-१० मा अध्ययन गर्ने छात्र	दोस्रो क्वाइन्टाइल ११.५० गरिबीको स्तरभन्दा कम
	कक्षा ९-१० मा प्राविधिकधारमा अध्ययन गर्ने छात्रछात्रा	दोस्रो क्वाइन्टाइल ११.५० गरिबीको स्तरभन्दा कम

अनसुची-३
(दफा १२ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

कबुलियतनामा

श्रीको नाति/नातिनी श्री छोरा/ छोरी /बुहारी जिल्ला गाउँपालिका/नगरपालिका/उपमहानगरपालिका/महानगरपालिका वडा नं मा स्थायी बसोबास भएको हाल माध्यमिक विद्यालय/आधारभूत विद्यालय कक्षा विषयमा अध्ययनरत विद्यार्थी म विद्यालय IEMIS नं शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र/ स्थानीय तह बाट प्रदान गरिने विपन्न लक्षित छात्रवृत्तिको लागि छनोट भएकोले विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति कार्यान्वयन मापदण्ड, २०८० का सर्त र प्रक्रियाहरूको पूर्ण पालना गर्नेछु। मैले भरेको पिएमटी फारममा उल्लिखित विवरण सही सत्य छ । मैले पेस गरेको विवरण झुठा ठहरिएमा कानुनबमोजिम कारबाही भएमा मञ्जुर छ । यसमा कुनै उजुर बाजुर गर्ने छैन । भविष्यमा समेत यस प्रकारको छात्रवृत्ति पाउन अयोग्य हुने कुरामा सहमत छु । मेरो विवरण झुठा भएमा मैले प्राप्त गरेको छात्रवृत्ति वापतको रकम सरकारी बाँकी सरह फिर्ता बुझाउनेछु र नबुझाई बाँकी भएमा मेरो घरघरानाबाट सरकारी बाँकी सरह असुल गरेमा मेरो मन्जुरी भएकाले सोबमोजिम कबुलियतनामा गरी स्थानीय तह/ विद्यालयमा पेस गरेको छु ।

रोहबर

अभिभावकको

दस्तखतः

नामः

मितिः

निवेदक

छात्रवृत्ति पाउने विद्यार्थीको

दस्तखतः

नामः

मितिः

अनुसूची-४
(दफा १४ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

छात्रवृत्ति कार्ड

छात्रवृत्ति कार्ड	
.....(स्थानीय तहको नाम र ठेगाना तथा जिल्ला).....,	
शैक्षिक सत्र	
विद्यार्थीको नाम:.....	IEMIS आइ डि:.....
कक्षा:.....	
कार्ड नम्बर:.....	गरिब घरपरिवार परिचय पत्र नम्बर र कार्डको रङ:
बुवाको नाम:.....	आमाको नाम:.....
क्वाइन्टाइल:.....	लिङ्ग:.....
अध्ययनरत विषय:.....	
प्रयोजन: विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति	
.....	
सिफारिस गर्ने प्रधानाध्यापकको सही	प्रमाणित गर्ने शिक्षा महा/शाखा प्रमुखको सही

अनुसूची-५
(दफा १३ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

छात्रवृत्ति रकम (वार्षिक)

छनोटको प्रकार	प्रथम क्वाइन्टाइल वा अति गरिब (रातो रङको कार्ड) रुपैयामा	दोस्रो क्वाइन्टाइल वा मध्यम गरिब (पहेँलो रङको कार्ड) रुपैयामा	तेस्रो क्वाइन्टाइल वा सामान्य गरिब (निलो रङको कार्ड) रुपैयामा
कक्षा एघार र बाह्र मा पाँच/पाँच पाठ्य घण्टा (क्रेडिट आवर) को जीव विज्ञान वा रसायन विज्ञान वा भौतिक विज्ञान विषय वा प्राविधिक धार (नौ- बाह्र) मा	छात्र/छात्रा - चौबीस हजार रुपैया	छात्र/छात्रा - चौबीस हजार रुपैया	छात्रा - चौबीस हजार रुपैया
अन्य विषय (कक्षा एघार र बाह्रमा अध्ययनरत छात्रछात्रा)	छात्र/छात्रा - अठार हजार रुपैया	छात्रा - अठार हजार रुपैया	
कक्षा ६ - १०	छात्र/छात्रा - छ हजार रुपैया	कक्षा ९-१० प्राविधिक धार छात्र/छात्रा - छ हजार रुपैया कक्षा ६-१० छात्रा - छ हजार रुपैया	

अनुसूची- ६

(दफा १६ को उपदफा (१) को खण्ड (घ) सँग सम्बन्धित)

स्थानीय तह अनुसार वार्षिक विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति अनुदान अनुमान गर्ने आधार

स्थानीय तहको (अघिल्लो शैक्षिक वर्षमा) कक्षा XX को कुल विद्यार्थी भर्ना सङ्ख्या - P

स्थानीय तहको (अघिल्लो शैक्षिक वर्षमा) संस्थागत विद्यालयमा रहेको विद्यार्थी भर्ना दर प्रतिशत - Q

स्थानीय तहमा गरिबीको रेखा भन्दा तल रहेका जनसङ्ख्या प्रतिशत - R

कक्षा XX मा प्रदान गरिने वार्षिक छात्रवृत्ति अनुदान रकम रु - S

स्थानीय तहमा कक्षा XX को लागि अनुमानित जम्मा विद्यार्थी सङ्ख्या - $[\{ P - (P * Q \%) \} * R \%$

स्थानीय तहमा कक्षा XX को लागि अनुमानित जम्मा छात्रवृत्ति रकम- $[\{ P - (P * Q \%) \} * R \%] * S$

स्थानीय तहमा कक्षा ६ देखि कक्षा १२ सम्म छात्रवृत्ति प्राप्त गर्न सक्ने अनुमानित जम्मा विद्यार्थी सङ्ख्या = कक्षा ६ देखि कक्षा १२ सम्म छात्रवृत्ति प्राप्त गर्न सक्ने अनुमानित कक्षागत विद्यार्थी सङ्ख्याको योगफल ।

स्थानीय तहमा कक्षा ६ देखि कक्षा १२ सम्म जम्मा अनुमानित छात्रवृत्ति रकम रु. कक्षा ६ देखि कक्षा १२ सम्मको लागि अनुमानित कक्षागत छात्रवृत्ति रकमको योगफल ।

उदाहरण:

यदि कुनै एक XX स्थानीय तहमा,

त्यस XX स्थानीय तहको कक्षा ६ को कुल विद्यार्थी भर्ना सङ्ख्या (P) = १००

त्यस XX स्थानीय तहको संस्थागत विद्यालयमा रहेको विद्यार्थी भर्ना दर प्रतिशत (Q) = ४०%

त्यस XX स्थानीय तहमा गरिबीको रेखा भन्दा तल रहेका जनसङ्ख्या प्रतिशत (R) = १०%

कक्षा ६ मा प्रदान गरिने वार्षिक छात्रवृत्ति अनुदान रकम (S) = ६,०००

त्यस XX स्थानीय तहमा कक्षा ६ को लागि अनुमानित जम्मा विद्यार्थी सङ्ख्या

$$= [\{ P - (P * Q \%) \} * R \%$$

$$= [\{ १०० - (१०० * ४० \%) \} * १० \%$$

$$= [\{ १०० - ४० \} * १० \%$$

$$= [६० * १० \%$$

$$= ६ जना$$

$$\text{रु.} = ३६,०००। - (\text{वार्षिक})$$

त्यस XX स्थानीय तहमा कक्षा ६ देखि कक्षा १२ सम्म छात्रवृत्ति प्राप्त गर्न सक्ने अनुमानित जम्मा विद्यार्थी सङ्ख्या = कक्षा ६ देखि कक्षा १२ सम्म छात्रवृत्ति प्राप्त गर्न सक्ने अनुमानित कक्षागत विद्यार्थी सङ्ख्याको योगफल ।

त्यस XX स्थानीय तहमा कक्षा ६ देखि कक्षा १२ सम्म जम्मा अनुमानित छात्रवृत्ति रकम = कक्षा ६ देखि कक्षा १२ सम्मको लागि अनुमानित कक्षागत छात्रवृत्ति रकमको योगफल ।

अनुसूची-७

(दफा ७, १६ र १९ सँग सम्बन्धित)

छात्रवृत्ति सम्बन्धी कार्ययोजना

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/व्यक्ति				समयावधि	कैफियत
		केन्द्र	स्थानीय तह	विद्यालय	विद्यार्थी		
१	प्रतिनिधि सूचक परीक्षण प्रणाली (प्रोक्सी मिन् टेस्टिङ) सफ्टवेयर अद्यावधिक	केन्द्र	-	-	-		
२	स्थानीय तह तथा विद्यालयहरूलाई प्रतिनिधि सूचक परीक्षण प्रणाली (प्रोक्सी मिन् टेस्टिङ) सफ्टवेयरमा पहुँच युजर आईडि तथा पासवर्ड वितरण	केन्द्र	-	-	-		
३	छात्रवृत्तिको लागि सूचना प्रकाशन (स्थानीय तह र विद्यालयले केन्द्रले प्रकाशित गरेको मितिले ७ दिन भित्र आ-आफ्नो तहमा यस्तो सूचना प्रकाशन गर्नेछन् ।)	केन्द्र	स्थानीय तह	विद्यालय	-	वैशाख देखि श्रावण सम्म	
४	छात्रवृत्तिको रकम स्थानीय तहमा वित्तीय हस्तान्तरण गर्ने	केन्द्र				श्रावण	
५	छात्रवृत्तिको लागि प्रतिनिधि सूचक परीक्षण प्रणाली (प्रोक्सी मिन् टेस्टिङ) फारम वितरण तथा सङ्कलन (विद्यालयहरूले छात्रवृत्ति सम्बन्धमा प्रथम पटक सूचना प्रकाशन भएको मितिबाट नै छात्रवृत्ति आवेदन फारम वितरण गर्नेछन् ।)	-	-	विद्यालय	विद्यार्थी	वैशाख देखि श्रावण सम्म (कक्षा पाँच र आठ)	
६	पिएमटी फारमका विवरण पिएमटी टेम्पलेटमा भरी एकीकृत शैक्षिक सूचना व्यवस्थापन प्रणालीमा प्रवृष्टि	-	-	विद्यालय	-	असार र साउन (कक्षा पाँच र आठ)	
७	घरघुरी विवरणको फिल्ड अनुगमन तथा प्रमाणीकरण	-	स्थानीय तह	-	-		

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/व्यक्ति				समयावधि	कैफियत
		केन्द्र	स्थानीय तह	विद्यालय	विद्यार्थी		
८	छात्रवृत्तिको फारम विश्लेषण	-	स्थानीय तह	-	-	असोज (कक्षा पाँच र आठ)	
९	योग्य विद्यार्थीको योग्यता क्रम अनुसारको नामावली सूची तथा प्रतीक्षा सूची प्रकाशन (आफ्नो सूचना पाटीमा समेत प्रकाशन गर्ने)	-	स्थानीय तह	-	-		
१०	छात्रवृत्तिका लागि योग्य विद्यार्थीले बैंक खाता खोल्ने र विद्यालयमार्फत खाता विवरण स्थानीय तहमा पेस गर्ने	-	-	विद्यालय	विद्यार्थी	कार्तिक (कक्षा पाँच र आठ)	
११	छात्रवृत्तिका लागि योग्य विद्यार्थीले बैंक खाता विवरण एकीकृत शैक्षिक सूचना व्यवस्थापन प्रणालीमा प्रविष्टि गर्ने	-	स्थानीय तह	-	-	मंसिर	
१२	छात्रवृत्तिका लागि योग्य विद्यार्थीलाई छात्रवृत्ति कार्ड वितरण गर्ने र छात्रवृत्तिको रकम विद्यार्थीको बैंक खातामा जम्मा गर्ने।					मंसिर देखि चैत्र सम्म	
१३	नियमित अनुगमन, सहयोग र समन्वय गर्ने	केन्द्र	स्थानीय तह	विद्यालय	-	निरन्तर	आ-आफ्नो जिम्मेवारी बमोजिम को काममा
१४	वार्षिक अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रतिवेदन प्रतिवेदन प्रकाशन गर्ने	केन्द्र	-	-	-	वार्षिक	

अनुसूची-८

(प्रोक्सी मिन्स टेस्टिङ- पिएमटि फारम अनुसूची-१ को बुँदा नं ७ सँग सम्बन्धित)

जातजातिको कोड नं.

जातजातिको नाम	कोड
क्षेत्री	1
ब्राह्मण- पहाड	2
मगर	3
थारू	4
तामाङ्ग	5
नेवार	6
कामी	7
मुसलमान	8
यादव	9
राई	10
गुरुङ्ग	11
दमाई/ढोली	12
ठकुरी	13
लिम्बु	14
सार्की	15
तेली	16
चमार/हरिजन/राम	17
कोइरी/कुशवाहा	18
मुसहर	19
कुर्मी	20
सन्यासी/दशनामी	21
धानुक	22
दुसाध/पासवान/पासी	23
मल्लाह	24
केवट	25
कथबनियाँ	26
ब्राह्मण तराई—	27

जातजातिको नाम	कोड
कलवार	28
कानु	29
कुमाल	30
घर्ती/भूजेल	31
हजाम/ठाकुर	32
राजवंशी	33
शेर्पा	34
धोवी	35
तत्मा/तत्वा	36
लोहार	37
खत्वे	38
सुँडी	39
दनुवार	40
हलुवाई	41
माझी	42
बरई	43
बिन	44
नुनीया	45
चेपाङ्ग/प्रजा	46
सोनार	47
कुम्हार	48
सुनुवार	49
बाँतर/सरदार	50
काहर	51
सतार/सन्थाल	52
मारवाडी	53
कायस्थ	54

जातजातिको नाम	कोड
राजपूत	55
बादी	56
झांगड/धागर	57
गनगाई	58
लोध	59
बढई	60
थामी	61
कुलुङ	62
बंगाली	63
गडेरी/भेडियार	64
धिमाल	65
याक्खा	66
घल	67
ताजपुरीया	68
खवास	69
दराइ	70
माली	71
धुनीया	72
पहारी	73
राजधोव	74
भोटे	75
डोम	76
थकाली	77
कोरी	78
छन्त्याल/छन्तेल	79
हयोल्मो	80
बोटे	81

जातजातिको नाम	कोड
राजभर	82
बरामो/बराम/बरामु	83
पंजाबी/सिख	84
नाछिरिड	85
याम्फु	86
गाइने	87
चाम्लिङ	88
आठपहरिया	89
जिरेल	90
दुरा	91
सरवरिया	92
मेचे	93
वान्तवा	94
राजी	95
डोल्पो	96
हलखोर	97

जातजातिको नाम	कोड
सी/सौका	98
अमात	99
थुलुङ	100
लेप्चा	101
पथ्थरकट्टा/कुशवाडिया	102
मेवाहाङ	103
बाहिङ	104
नटुवा	105
हायु	106
धन्कार/धरिकार	107
ल्होपा	108
मुण्डा	109
देव	110
ढाँडी	111
कमर	112
किसान	113

जातजातिको नाम	कोड
साम्पाङ	114
कोचे	115
ल्होमी	116
खालिङ	117
तोप्केगोला	118
चिडिमार	119
वालुङ	120
लोहारूङ	121
कलार	122
राउटे	123
नुराङ	124
कुसुण्डा	125
राना थारू	126
भूमिहार	127

